

จดหมายข่าว

ปีที่ 4 ฉบับที่ 16

เดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2552

รักษ์ชุมชน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

www.pcd.go.th

“ซาบซึ้งไปกับโครงการขาเทียมฯ
อึ้งใจทั้งผู้ให้และผู้รับ”

“ร้านรับซื้อของเก่ายุคใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม”

“แก้ปัญหาการจัดการมลพิษจากหมอกควัน”

ของฝาก ชุมชน

9 ในดวงใจ

วันที่ 9 กันยายนที่ผ่านมา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดพิธีถวายราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 82 พรรษา 5 ธันวาคม 2552 ในกิจกรรม 9 ในดวงใจ ณ วันและเวลามหามงคล 9 เดือน 9 ปี 2009 ณ ห้องประชุมใหญ่ อาคารกรมควบคุมมลพิษ โดยนายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน พร้อมด้วยผู้บริหาร และข้าราชการ ร่วมพิธีและจุดเทียนชัยถวายพระพร

Car Free Day 2009

วันที่ 20 กันยายนที่ผ่านมา กรมควบคุมมลพิษ ชมรมจักรยานแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานต่างๆ ร่วมกันจัดงาน Car Free Day 2009 โดยมีชมรมจักรยานรณรงค์ประชาชนลดการใช้รถส่วนบุคคล และผู้เข้าร่วมงานพร้อมจักรยานจำนวน 1,495 คัน ได้จัดเรียงเป็นรูปประเทศไทย ณ สนามกีฬาภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คพ.ร่วมลงนามถวายพระพร

เมื่อวันที่ 7 ตุลาคมที่ผ่านมา นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ พร้อมด้วยข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่กรมควบคุมมลพิษได้เดินทางมายังศาลาศิริราช 100 ปี โรงพยาบาลศิริราช เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายพานดอกไม้และร่วมลงนามถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ทรงหายจากพระอาการประชวร

ชาวขอนแก่นร่วมบริจาคอะลูมิเนียม

วันที่ 11 กันยายนที่ผ่านมา นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานมอบอะลูมิเนียมให้กับนายเกรียงฤทธิ์ สุขเจริญสิน กรรมการมูลนิธิฯ ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อจัดทำขาเทียมพระราชทาน ณ ศูนย์การค้าตีคคอมโม่ระะจังหวัดขอนแก่น ซึ่งประชาชนชาวขอนแก่นร่วมบริจาคอะลูมิเนียมประมาณ 1 ตัน และจังหวัดร้อยเอ็ดร่วมบริจาคอีก 1 ตัน

บทนำ

ใ

ในปี 2551 – 2552 “รักษ์ชุมชน” ได้ทำการสำรวจความพึงพอใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศที่มีต่อจดหมายเหตุ โดยสุ่มตัวอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 100 แห่งทั่วประเทศ พบว่าหน่วยงานท้องถิ่นมีความพึงพอใจต่อประโยชน์ที่ได้รับร้อยละ 48 และพึงพอใจด้านเนื้อหา ร้อยละ 50 ขึ้นไป นอกจากนี้ยังมีข้อคิดเห็นจากท้องถิ่นจำนวนมาก ต้องการเก็บรักษ์ชุมชนเพิ่มคอสมัน และหลายพื้นที่ต้องการมีส่วนร่วมในการลดมลพิษจากวิธีต่างๆ ที่กำกับในชุมชน ในปีหน้า “รักษ์ชุมชน” จึงปรับโฉมใหม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกชุมชนมากที่สุด ส่วนสีส้มและรูปแบบจะเป็นอย่างไร ติดตามฉบับจริงได้ในฉบับที่ 17 เดือนธันวาคม 2552 – มกราคม 2553

คณะผู้จัดทำ	นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
คณะที่ปรึกษา	นายวรศาสน์ อภัยพงษ์ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ นางสาวชिरา แสงศรี เลขาธิการกรม
บรรณาธิการ	นายนิชกร คงเพชร ผู้ช่วยบรรณาธิการ นางสาวจุฑามาศ เอี่ยมสระศรี
กองบรรณาธิการ	นางอังคณา จันอุไร นางกัญชลิ นาวิกภูมิ นางสาวนภวิศ บัวสรวง นางกนกวรรณ สุขสด นางสาวลัดดา จุลแสง นางจินตนา ถิรมงคล นางสาววราวรรณ เจริญโอฐ นายชัย ปทุมานุสรณ์ นางสาวสินีนภฏ วรณศรี นางสาวกาญจนา สวยศม นายมนตรี หนูพิน นายวัชรระ พันธุ์นราวิกิจ นางสาวสุวิชา กัลยาณมิตร นางสาววิลาสินี วัฒนาวงศ์ดอน นางสาวบรรจง ประภาณานันท์ นางสาวพัชรวรรณ แก้วก่า นายโกสุม เผือกทอง นายรุตเจรด หมัดหลี นายสัณญา จงจิตร

เก็บมาเล่า

โดย วรารรณ เฉลิมโอสฐ
ภาพ : สดุดี พันธุ์ภักดี

แอ้วเหนี่อ... เมื่อยามปลายฝน

นับเป็นโอกาสอันดีสำหรับผู้เขียนที่ได้เข้าร่วมทัศนศึกษาดูงานในระหว่างการฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดให้กับข้าราชการในสังกัด ทำให้ได้สร้างเครือข่ายในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ซึ่งระหว่างการเดินทางในจังหวัดทางภาคเหนือของไทยเมื่อต้นเดือนกันยายนที่ผ่านมา พบว่ามุมมองและประสบการณ์ของผู้ร่วมทางและวิทยากรทั้งหลายนั้นช่วยให้เกิดความชัดเจนในกระบวนการทำงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ตลอดจนเกร็ดความรู้มากมายที่ไม่ได้ปรากฏในตำราหรือคู่มือใดๆ

สำหรับสถานที่แต่ละแห่งที่ได้เยี่ยมชมนั้นมีความโดดเด่นต่างกันไป จึงขอเล่าเฉพาะตัวอย่างการจัดการของเสียจากชุมชนของจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างที่แสดงให้เห็นความร่วมมือของภาครัฐภาคเอกชน และประชาชนในการรักษาสิ่งแวดล้อม

การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน (Community Based Solid Waste Management : CMB) ของเทศบาลนครพิษณุโลกนั้น เริ่มจากความมุ่งมั่นของผู้บริหารในท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ในการลดปริมาณขยะของชุมชนจนเทศบาลไม่จำเป็นต้องมีถังขยะให้บริการ ซึ่งความเข้มแข็งในเรื่องนี้ได้ถูกถ่ายทอดความสำเร็จและประสบการณ์จนกลายเป็นต้นแบบให้ชุมชนในพื้นที่อื่นๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ที่น่าสนใจคือวิธีการหมักขยะจากชุมชน โดยทิ้งช่วงเวลาให้ส่วนประกอบของขยะซึ่งเป็นสารอินทรีย์ย่อยสลายในพื้นที่กำจัดขยะแทนวิธีการฝังกลบแบบเดิม ทำให้ลดปริมาตรของขยะลงมาก จึงช่วยยืดอายุการใช้งานพื้นที่ฝังกลบขยะออกไปได้นับเป็นสิบๆ ปี แต่เนื่องจากวันนั้นฝนตก ทำให้ไม่สะดวกในการเข้าไปในพื้นที่กำจัดขยะของเทศบาลฯ ได้ ซึ่งปัจจุบันวิธีการ CMB นี้ได้มีการจัดทำเป็นหลักสูตรแบบ e - Learning (<http://e-learning.deqp.go.th>) ขึ้นแล้ว จากความร่วมมือของ GTZ ซึ่งให้ความร่วมมือด้านวิชาการเทคโนโลยีของเยอรมัน เทศบาลนครพิษณุโลกและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานท้องถิ่นสามารถนำหลักการนี้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการกับขยะชุมชนในพื้นที่ของตนให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

ที่กล่าวมานี้เป็นเพียงส่วนน้อยที่ผู้เขียนเก็บเกี่ยวได้ ยังมีความรู้เรื่องอื่นๆ เช่น การเปลี่ยนของเสียให้เป็นพลังงาน (Waste to Energy: W2E) ที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยอาศัยหลักการย่อยสลายสารอินทรีย์ในของเสียแบบไม่ใช้ออกซิเจน ซึ่งวิธีนี้จะเกิดก๊าซมีเทน (CH₄) แทนก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) และถูกกักเก็บไว้ก่อนจะนำไปใช้เป็นก๊าซเชื้อเพลิงเพื่อให้พลังงานต่อไป ก๊าซที่เกิดจากวิธีการนี้รู้จักกันในชื่อก๊าซชีวภาพ (Biogas) ที่กำลังเป็นที่นิยมเพราะช่วยลดค่าใช้จ่ายในระยะยาว และสอดคล้องกับกระแสลดโลกร้อนในปัจจุบัน

ความประทับใจอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในระหว่างการเดินทางครั้งนี้ ได้เห็นว่าทุกฝ่ายร่วมมือกันได้ (Public Private Partnership: PPP) ด้วยจุดมุ่งหมายที่ได้ประโยชน์ร่วมกัน นั่นคือคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีตลอดไปสำหรับทุกคน โอกาสนี้ผู้เขียนขอขอบคุณผู้จัดการฝึกอบรมและหน่วยงานเจ้าภาพทุกแห่ง ตลอดจนคนผู้ร่วมทางที่ทำให้บรรยากาศในการดูงานมีความเป็นกันเองและเปี่ยมไปด้วยสาระความรู้

เรื่องเด่น ในฉบับ

● นิชกร คงเพชร
nichon.k@pcd.go.th

มีความสุขและอึ้งใจ ทั้งผู้ให้และผู้รับ

ในยามที่ท้อแท้ ขอเพียงแค่คนหนึ่ง จะคิดถึงและคอยห่วงใย ในยามที่ชีวิต
หม่นหมองร้องไห้ ขอเพียงมีใครปลอบใจสักคน ในวันที่โลกร้าง ความ
หวังให้วาด มันขาดมันหาย ใครจะช่วยเติมเต็มพลังใจ ให้ฉันได้เริ่ม ต่อสู้อีกครั้งบน
หนทางไกล...

เป็นบทเพลงที่หลายคนได้ยินมานานและคงชื่นชอบในความหมายที่กินใจ
ได้ถูกนำมาขับขานอีกครั้งจากบุคคลที่ต้องการกำลังใจตัวจริง และมีกลุ่มคนร่วมขับขาน
อย่างพร้อมเพรียงเพื่อให้กำลังใจ เป็นกิจกรรมที่มีความลงตัว มีทั้งผู้ให้ที่ให้ความ
ยินดี มีความสบายใจกับการให้และมีผู้รับที่เป็นตัวแทนของผู้พิการที่กำลังรอกำลังใจ
และความห่วงใย เชื้ออาหารจากสังคม ตอนสายวันอาทิตย์ที่ผ่านมา (4 ต.ค.) เป็น
วันหยุดที่หลายคนพักผ่อนอยู่กับบ้าน แต่มีกลุ่มคนที่รวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมดีๆ
เพื่อสังคม ในนาม “ชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพแห่งประเทศไทย” นัดแนะร่วมกันมี
ทั้งเด็กไปถึงผู้สูงอายุ ประมาณ 300 คน ปั่นจักรยานนำวัสดุอะลูมิเนียมที่ใช้แล้วมุ่งหน้า
ไปบริษัท บางกอกแคน แมนูแฟคเจอร์ริง จำกัด รังสิตคลองสอง เพื่อมอบให้กับมูลนิธิ
ซาเทียม ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในโครงการเรียกคืนอะลูมิเนียมเพื่อ
จัดทำซาเทียมพระราชทาน เพื่อนำไปจัดทำซาเทียมพระราชทาน โดยมีเจ้าบ้านโดย
คุณไพโรจน์ มีทิวี ประธานกรรมการบริษัท คุณเกรียงฤทธิ์ สุขเจริญสิน กรรมการ
มูลนิธิซาเทียมฯ คุณอังคณา จันอุไร ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ และเจ้าหน้าที่
ร่วมต้อนรับ พร้อมจัดเตรียมผ้าเย็น เครื่องดื่ม อาหารว่าง และความมีไมตรีจาก
เจ้าบ้าน

เมื่อทักทายกันพอหายเหนื่อย ทุกคนก็เข้าห้องประชุมเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เริ่มด้วยการกล่าวต้อนรับและขอบคุณผู้เข้าร่วมทำกิจกรรม และต่อด้วยการมอบวัสดุอะลูมิเนียม บรรยายภาคการมอบวัสดุอะลูมิเนียมมีเพียงเสียงปรบมือธรรมดา แต่ในขณะที่เสียงปรบมือกำลังจางหายไป ได้มีการแนะนำให้ผู้ที่อยู่ในห้องประชุม พบกับผู้พิการ ซึ่งเป็นตัวแทนผู้พิการในวันนี้เพื่อมารับกำลังใจ ความเอื้ออาทรจากทุกคน เขาคือก้องภพ แก้วเรือง เด็กหนุ่มผู้พิการมาแต่กำเนิดได้เดินขึ้นสู่เวที ในภาพที่ทุกคนเห็น เขาโกนหัวสะอาดและข้อมือข้างซ้ายด้วน แต่สิ่งที่ทุกคนมองไม่เห็นคือเขามีขาพิการทั้งสองข้างที่ซ่อนอยู่ในกางเกงยีนส์ขายาวและรองเท้าว้าใบ **“ผมต้องใช้ขาเทียมมาตั้งแต่เด็ก และต้องเปลี่ยนทุกปี เมื่อก่อนใช้ขาเทียมที่ได้จากโรงพยาบาลซึ่งหนักมาก แต่เมื่อมาได้รับขาเทียมจากมูลนิธิ ที่มีน้ำหนักเบา ทำให้ใช้ชีวิตสะดวกขึ้น ผมอยากตอบแทนมูลนิธิที่ให้คุณประโยชน์ให้กับผู้พิการด้วยโอกาส”** เป็นคำกล่าวของก้องภพพร้อมกับถกขากางเกงให้เห็นขาเทียมทั้งสองข้าง

ก้องภพ ปัจจุบันกำลังใกล้จะสำเร็จปริญญาตรี วิชาเอกดนตรีสากล สามารถเล่นดนตรีได้หลายชนิด วันนี้เขามาพร้อมกีตาร์ไฟฟ้าตัวโปรด ทุกคนที่อยู่ในห้องคิดต่อไปว่าเขาจะเล่นอย่างไรในเมื่อมือซ้ายของเขาพิการไม่มีนิ้ว และธรรมชาติของคนเล่นกีตาร์จะใช้มือซ้ายจับคอร์ดและมือขวาดีด แต่เขากลับสลัดการจับกีตาร์และที่มือซ้ายใช้บัตรเติมเงินโทรศัพท์ติดข้อมือโดยใช้ยางรัด 1 เส้น แค่นี้ก็ใช้งานได้ เขาเป็นเด็กหนุ่มอารมณ์ดี ทักทายผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเป็นกันเอง ตามมาด้วยการร้องเพลงที่สอดคล้องและเหมาะสมกับกิจกรรมในวันนี้ด้วยบทเพลง “กำลังใจ” (ศิลปินโฮป) มาขับกล่อมในห้องประชุม บรรยายภาคจากความเจียบเพื่อรอฟังเสียงกีตาร์และบทเพลงจากก้องภพ

ในขณะที่เริ่มเปลี่ยนไป ทุกคนมีความสุขเมื่อก้องภพเริ่มบทเพลงและทุกคนมีความสุขเพิ่มมากขึ้น เมื่อรู้สึกตัวว่ากำลังร่วมกันร้องเพลงอย่างเสียงดังและเต็มใจร้อง

“...กำลังใจจากใครหนอ ขอเป็นทานให้ฝันให้ใฝ่ ให้ชีวิตได้มีแรงใจ ให้ดวงใจลุกโชนความหวัง กำลังใจจากใครหนอ ขอเป็นทานให้อันได้ใหม่ ดังหยาดฝนบนพากฟ้าไกล ที่หยาดรินสู่ผืนดินแห้งผาก...”

บทเพลงแห่งกำลังใจจบลงแล้ว ทุกคนยังมีความรู้สึกตื่นตื้นใจถึงกับน้ำตาไหลและขนลุกเหมือนได้เติมพลังใจให้กับก้องภพและผู้พิการอื่นๆ ต่อสู้ต่อไป และเขายังนำทุกคนร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีเพื่อถวายพระพรแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ทรงหายจากพระอาการประชวร เป็นมิ่งขวัญแก่พวงชนชาวไทยตลอดไป ...ทุกคนที่ร่วมกิจกรรมในวันนี้คงบอกได้ว่า วันนี้ตัวเองได้ทำกิจกรรมที่ดีที่สุดอีกครั้งหนึ่ง การช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อแบ่งปันความรัก ความเอื้ออาทรให้กับผู้ด้อยโอกาส เหมือนน้ำทิพย์ชโลมรดหัวใจที่เหี่ยวแห้งให้ชุ่มชื้นขึ้นได้

โครงการเรียกคืนอะลูมิเนียม เพื่อจัดทำขาเทียมพระราชทาน เป็นความร่วมมือระหว่างกรมควบคุมมลพิษ กับมูลนิธิขาเทียม ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี บริษัทไทยเบเวอร์เรจแคน จำกัด และบริษัท บางกอกแคน แมนูแฟคเจอร์ จำกัด ซึ่งในปี 2552 - สิ้นปี 2553 การรถไฟแห่งประเทศไทย และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ให้บริการรับส่งอะลูมิเนียมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. 0 2298 2048 หรือ 0 2298 2064

รักษ์... สิ่งแวดล้อม

ปัญหาและแนวทาง จัดการมลพิษ จากหมอกควันและไฟป่า

ค วันหลังจากงานประชุมวิชาการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ 2 ช่วงเดือนกันยายนที่ผ่านมา นอกจากจะเป็นการจัดแสดงนิทรรศการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมแล้ว งานครั้งนี้ยังเป็นเวทีของนักวิชาการ นักวิจัยที่คร่ำหวอดอยู่ในวงการร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้ และถ่ายทอดแนวคิดเพื่อส่งเสริมให้นักวิจัย นักวิชาการ และผู้สนใจจากสาขาต่างๆ นำเสนอผลงานวิจัย และนำวิทยาการใหม่ๆ ถ่ายทอดสู่สาธารณชน

สำหรับกรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ได้นำเสนอผลงานวิชาการด้านคุณภาพอากาศซึ่ง **รักษ์ชุมชน** ได้นำบทคัดย่อ ปัญหาและแนวทางจัดการมลพิษจากหมอกควันและไฟป่าในพื้นที่ภาคเหนือ โดย ดร.วิจารณ์ สิมาฉายา ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง ซึ่งสอดคล้องกับช่วงหน้าแล้งที่กำลังจะมาถึงและเพื่อต่อยอดเป็นแนวทางการแก้ปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกันในอนาคต

“ปัญหาหมอกควันในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยเป็นปัญหาสำคัญ เนื่องจากส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนได้แก่ ผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนโดยเฉพาะผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ เช่น ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก และผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจ รวมทั้งทำให้เกิดความเสียหายต่ออาคารบ้านเรือน เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน บดบังทัศนวิสัย และเป็นอุปสรรคในการคมนาคมและขนส่ง ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และระบบนิเวศป่าไม้ รวมทั้งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวที่เป็นระบบเศรษฐกิจที่สำคัญของพื้นที่ โดยความรุนแรงของปัญหาโดยทั่วไปปรากฏชัดเจนในช่วงหน้าแล้ง (ธันวาคม - เมษายน) ของทุกปี ซึ่งมีสภาวะอากาศที่แห้งและนิ่ง ทำให้ฝุ่นละอองที่เกิดขึ้นสามารถแขวนลอยอยู่ในบรรยากาศได้นาน และพบการเพิ่มสูงขึ้นของปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก เนื่องจากความแห้งแล้งที่ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของไฟป่า ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าวเกษตรกรจะทำการเผาเศษวัสดุเพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับการเกษตรในช่วงฤดูฝนในปีที่มีฝนตกน้อยหรือเกิดภาวะแห้งแล้ง ทำให้การชะล้างหมอกควันหรือฝุ่นที่แขวนลอยอยู่ในอากาศเป็นไปได้น้อย ในเดือนมีนาคม พ.ศ.2550 ภาคเหนือตอนบนประสบปัญหาหมอกควันที่รุนแรงมาก พบว่าระดับหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กได้ขึ้นสูงอย่างมากต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลา 3 - 4 สัปดาห์ ปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยวและการบริการ รวมถึงการจราจรทั้งทางบกและทางอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผลต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่

จากการติดตามตรวจสอบปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM₁₀) โดยสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษ ในปี 2550 - 2552 พบว่าหลายสถานีใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วยจังหวัดเชียงราย พะเยา ลำปาง แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำพูน น่าน และแพร่ พบว่าในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายนของทุกปีที่มีการเผาในที่โล่งจำนวนมากทั้งการเผาในที่ป่า การเผาเศษเหลือจากการเกษตรในพื้นที่เกษตรและการเผาขยะมูลฝอยและเศษใบไม้ กิ่งไม้ในพื้นที่ชุมชน รวมทั้งผลกระทบจากการเผาในที่ประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM₁₀) มีค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง สูงเกินเกณฑ์มาตรฐาน 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในหลายพื้นที่และเป็นเวลาหลายวัน โดยพบค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ของ PM₁₀ ตรวจวัดได้ที่จังหวัดเชียงใหม่ในปี 2550 มีค่าสูงสุด 383 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และในจังหวัดเชียงราย ปี 2552 มีค่า 280 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ปัญหามลพิษหมอกควันและไฟป่าในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย จากการเผาในที่โล่งในพื้นที่เกษตรและพื้นที่ป่า เป็นปัญหาที่มีความสำคัญระดับชาติ จึงจำเป็นต้องบูรณาการทุกภาคส่วน โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือและสนับสนุน เพื่อให้การป้องกันและควบคุมไฟป่า เพื่อให้การเผาในที่โล่งและการแก้ไขปัญหาหมอกควันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะในพื้นที่ 8 จังหวัดในภาคเหนือตอนบน ซึ่งประสบกับวิกฤตสถานการณ์หมอกควันในช่วงปี 2550 - 2552 จึงต้องมีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนและให้ผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วม

การป้องกันและแก้ไขปัญหา จะต้องประกอบด้วย การเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กในพื้นที่ และรายงานข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อเตรียมพร้อมรับมือสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง สำหรับกรณีมลพิษหมอกควันข้ามแดนจะต้องประสานเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาทั้งในระดับพหุภาคีและทวิภาคีตามข้อกำหนดในข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนในพื้นที่อนุภูมิภาคแม่โขง ควบคู่ไปกับจัดฝึกอบรม และรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้นักเรียน นักศึกษา และอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน สร้างจิตสำนึกในการช่วยควบคุมการเผาในที่โล่งอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดฝึกอบรม ทักษะ ทักษะ และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ในการต่อสู้และดับไฟป่า และการจัดตั้งงบประมาณประจำปีให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อสนับสนุนการดำเนินมาตรการควบคุมและป้องกันการเผาในที่โล่งและมลพิษหมอกควัน โดยเฉพาะการดำเนินงานตามแผนการถ่ายโอนภารกิจ การควบคุมไฟป่าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการประสานดำเนินการระหว่างกลุ่มจังหวัด และจังหวัด กำหนดแผนงานและจัดตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาการเผาในที่โล่งและมลพิษหมอกควันแบบบูรณาการ พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ถือการควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตรเป็นหนึ่งในภารกิจหลัก และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนการเกษตรปลอดการเผา ศูนย์เครื่องจักรกลการเกษตรปลอดการเผา และการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตรโดยการบดย่อยเศษกิ่งไม้ใบไม้และหมักทำปุ๋ยหรือผลิตพลังงานชีวมวล”

เกาะสถานการณ์ กับ คพ.

ร้านรับซื้อของเก่ายุคใหม่ สะอาด ปลอดภัย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

กระแสรักษ์โลก รักษ์สิ่งแวดล้อมกำลังเป็นที่สนใจ แม้แต่ร้านรับซื้อของเก่ายุคใหม่ยังร่วมเป็นส่วนหนึ่งชูประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมพร้อมๆ กับการขยับจากธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะจากบ้านเรือนเป็นร้านรับซื้อของเก่าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2550 กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ได้จัดโครงการร้านรับซื้อของเก่าสีเขียวทั่วประเทศ เพื่อมอบรางวัลให้แก่ร้านรับซื้อของเก่าที่ดำเนินกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการที่รับซื้อของเก่าที่มีส่วนสนับสนุนการดำเนินงานด้าน 3Rs (Reduce ลดการใช้ Reuse ใช้ซ้ำ Recycle การรีไซเคิล) มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ประกอบการร้านรับซื้อของเก่า ให้เกิดการนำไปใช้ซ้ำ หรือนำขยะไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์รีไซเคิล โดยเฉพาะการจัดการระบบของร้านที่ไม่ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

สำหรับปี 2552 - 2553 คพ.ได้เริ่มเปิดตัวโครงการร้านรับซื้อของเก่าสีเขียวในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เป็นพื้นที่แรก ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ และปทุมธานี ก่อนจะขยายโครงการสู่ภูมิภาคอื่นๆ และขณะนี้ คพ.ได้เปิดรับสมัครร้านรับซื้อของเก่าที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งในเดือนตุลาคมเป็นต้นไป คพ.จะลงพื้นที่ตรวจประเมินร้านที่เข้าร่วมการตรวจประเมินจะได้รับคำแนะนำถึงแนวปฏิบัติที่ดีในการปรับปรุงร้านและการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมมอบป้ายแสดงการเข้าร่วมโครงการฯ ป้ายบอกหมวดหมู่วัสดุรีไซเคิล ป้ายบอกราคารับซื้อ ฯลฯ สำหรับ 100 ร้านแรกที่เข้าร่วมจะได้รับของที่ระลึก ส่วนร้านรับซื้อของเก่าที่ผ่านเกณฑ์ระดับดีเยี่ยมจะได้รับโล่พร้อมเงินรางวัล และหน่วยงานท้องถิ่นที่มีร้านรับซื้อของเก่าในพื้นที่ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดี และดีเยี่ยมจะได้รับโล่ที่ระลึกเพื่อแสดงตัวอย่างของพื้นที่ที่มีการจัดการดูแลร้านรับซื้อของเก่าไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ร้านรับซื้อของเก่าสีเขียวมีส่วนสำคัญในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งผู้ประกอบการและท้องถิ่น หากให้ความสนใจและความสำคัญจะช่วยให้จำนวนร้านรับซื้อของเก่าสีเขียวมีปริมาณเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อการลดมลพิษทั้งด้านอากาศ น้ำ และการจัดการของเสียอย่างเป็นระบบ

ผู้สนใจเข้าร่วมโครงการขอรับใบสมัครได้ที่ศูนย์ประสานงานโครงการ **“ร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว”** โทร 0 2942 3396 หรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่กรมควบคุมมลพิษ โทร 0 2298 2408

สายด่วน 1650

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
รับแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
รับแจ้งเหตุฉุกเฉินด้านสิ่งแวดล้อม
ให้บริการแจ้งเหตุระดับนานาชาติ

รักรถ ลดโลกร้อน กับอุสึเขียว
คลินิกไอเสียมาตรฐาน
บริการคุณภาพ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

รักษ์ชุมชน

ปีที่ 4 ฉบับที่ 16
เดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2552

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 32/2538
ไปรษณีย์สามเสน

เรียน

“สร้างสรรค์ประโยชน์ เพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม”

ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทร. 0 2298 2082-84 โทรสาร 0 2298 2085